



PRESSITEADE nr 105/26

Luxembourg, 16. juuli 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-280/25 | [Lin II]¹

Võitlus Euroopa Liidu finantshuve kahjustavate suurte pettuste vastu: Euroopa Kohus selgitas, miks kohtuotsuses Lin² ei rikutud süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse põhimõtet³ ega põhiõiguste kaitse riigisisest standardit, mis keelab kohtul kombineerida eri õigusakte, et kehtestada selles osas aegumistähtaeg⁴

Selles kontekstis täpsustas Euroopa Kohus ühtlasi, mida tähendab liidu finantshuve kahjustav „suur“ pettus

24. juuli 2023. aasta kohtuotsus Lin käsitles mitut Rumeenia kodanikku, kellele oli määratud vangistus maksupettuse eest. Nad vaidlustasid enda süüdimõistmise, väites, et kooskõlas põhiõiguste kaitse riigisisese standardiga leebema karistusseaduse tagasiulatuva kohaldamise (*lex mitior*) kohta on nende kriminaalvastutusele võtmine aegunud⁵. Need Rumeenia kodanikud tuginesid esiteks kahele Rumeenia konstitutsioonikohtu otsusele, mis tehti 2018. ja 2022. aastal. Nimetatud kohtuotsustega oli tunnistanud kehtetuks riigisisene säte⁶, millega reguleeriti kriminaalasjades aegumistähtaaja katkemise⁷ aluseid, mistõttu ei olnud ligi nelja aasta jooksul Rumeenia õiguses ette nähtud ühtki alust selle tähtaja katkemiseks. Nimetatud kodanikud tuginesid teiseks Rumeenia kassatsioonikohtu otsusele, mille kohaselt puudutas aegumistähtaaja katkemise aluse puudumine ka ajavahemikus 2014. aastast (põhiseadusevastase sätte vastuvõtmise aeg) kuni 2018. aastani (konstitutsioonikohtu esimese kohtuotsuse kuulutamise aeg) toime pandud süütegusid põhjusel, et tagasiulatuvalt kohaldati *lex mitior*'i põhimõtet⁸. Euroopa Kohtule esitati sisuliselt küsimus, kas Rumeenia kohtute need eri kohtuotsused on kooskõlas liidu õigusega, eeskätt sätetega, mille eesmärk on võidelda tulemuslikult liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu. Kohtuotsuses Lin kordas Euroopa Kohus, et riigid peavad tagama, et riigisiseses õiguses kehtestatud aegumistähtajad võimaldavad tõhusalt karistada Euroopa Liidu finantshuve kahjustavate pettuste eest, et vältida niisuguste rikkumiste süsteemset karistamata jäämise ohtu. Seetõttu otsustas Euroopa Kohus, et Rumeenia kohtud peavad jätma kohaldamata *lex mitior*'i põhimõttega seotud riigisisese kaitse standardi, nagu seda on tunnustatud Rumeenia konstitutsioonikohtu 2022. aasta kohtuotsuses. Seevastu leidis Euroopa Kohus, et Rumeenia konstitutsioonikohtu 2018. ja 2022. aasta kohtuotsused on kooskõlas liidu õigusega, sest neis rakendati süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse põhimõtet ja nendega kaasneva süsteemse karistamata jäämise ohu ulatus oli väiksem kui Rumeenia konstitutsioonikohtu 2022. aasta kohtuotsuses tunnustatud *lex mitior*'i põhimõttega seotud riigisisese kaitse standardi kohaldamise korral. Pärast kohtuotsust Lin otsustas Rumeenia konstitutsioonikohus siiski 2024. aastal, et Rumeenia kohtud ei saa jätta tema 2022. aasta kohtuotsust kohaldamata, ilma et see rikuks süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse põhimõtet ja *lex tertia* kohaldamise keeldu. Täna avaldatud kohtuotsuses Lin II leidis Euroopa Kohus sisuliselt, et Rumeenia konstitutsioonikohtu niisugune käsitusviis ei ole kooskõlas liidu õigusega.

Kohtuasja Lin II asjaolude kohaselt koostas kahe äriühingu juhataja fiktiivseid maksuarveid, et kolmas äriühing saaks oma maksustatavat väärtust vähendada. Rumeenia riigieelarvele tekitatud kahju ulatub 268 536 Rumeenia leuni (RON) (ligikaudu 59 304 eurot), samas kui kõrvalehoitud käibemaksu summa ulatub 163 656 leuni (ligikaudu 36 142 eurot) ja kahjustab nii liidu finantshuve.

Kuigi nimetatud juhatajat süüdistati maksupettusele kaasaaitamises, pääses ta siiski süüdimõistmisest. Nimelt tuvastati tema kriminaalvastutusele võtmise aegumistähtaaja möödumine esimeses kohtuastmes ja jäeti jõesse 21. märtsil 2024

Oradea apellatsioonikohtus (Rumeenia). Oradea apellatsioonikohtu juures tegutsev prokuratuur kaebas 9. aprillil 2024 kohtuotsuse edasi Rumeenia konstitutsioonikohtusse, leides, et apellatsioonikohus oli kriminaalmenetluse lõpetanud ebaõigesti, kuna viimati nimetatu oli kohaldanud *lex mitior*'i põhimõttega seotud riigisisese kaitse standardit – nagu seda on tunnustatud Rumeenia konstitutsioonikohtu 2022. aasta kohtuotsuses – ning jätnud järelkult arvestamata Euroopa Kohtu otsusega Lin. Kuna Rumeenia konstitutsioonikohtul tekkis kahtlus selles, kuidas Rumeenia kohtud kohaldavad kohtuotsust Lin, esitas esimesena nimetatu Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse. Samuti küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kuidas tõlgendada liidu õiguses „suure” pettuse mõistet.

Tänases kohtuotsuses, mis on kohtuotsuse Lin jätk, **täpsustas** Euroopa Kohus esimesena **liidu finantshuve kahjustava „suure” pettuse mõistet**. Ta leidis seega, et kui üheski riigisiseses õigusnormis ei ole sätestatud künnist, millest alates tuleb liidu finantshuve kahjustavat pettust pidada „suureks”, tuleb pettus finantshuvide kaitse konventsiooni⁹ tähenduses automaatselt kvalifitseerida „suureks”, niipea kui selle kogusumma ületab 50 000 eurot, sõltumata sellest, kas liidu eelarvele tegelikult tekitatud kahju jääb sellest künnisest allapoole või mitte.

Teisena rõhutas Euroopa Kohus, **et kohtuotsuses Lin ei leidnud ta sugugi, et *lex mitior*'i põhimõttega seotud riigisisese kaitse standard – nagu see on kehtestatud Rumeenia õiguses –, mis annab ulatuslikuma tagatise võrreldes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 49 sätestatuga, oleks põhimõtteliselt liidu õigusega vastuolus**. Nimelt **piirdus Euroopa Kohus tõdemusega, et kui Rumeenia kohtud kohaldavad riigisisese kaitse standardit – nagu seda on tunnustatud Rumeenia konstitutsioonikohtu 2022. aasta kohtuotsuses – liidu finantshuve kahjustavate suuri pettuste puhul, on see liigu õigusega vastuolus**. See oli põhjendatav asjaoluga, et **niisugune kohaldamine suurendab märkimisväärselt süsteemset karistamata jäämise ohtu** selliste pettuste eest – nagu ilmneb juba konstitutsioonikohtu 2018. ja 2022. aasta kohtuotsustest –, mille tagajärjel puudub kriminaalasjades aegumistähtaegade katkemiseks igasugune alus ligi nelja aasta jooksul.

Kolmandana märkis Euroopa Kohus, et **kohtuotsuses Lin valitud lahendusega ei kohustata Rumeenia kohtuid kombineerima mitut üksteisele järgnevat õigusnormi**, et luua kohtupraktika teel kriminaalvastutusele võtmise aegumistähtaaja arvutamise kord. Järelikult ei kohustata kohtuotsuses Lin neid kohtuid eirama *lex tertia* kohaldamise keeluga seotud riigisisese kaitse standardit.

Neljandana rõhutas Euroopa Kohus, et kohtuotsuses Lin valitud lahendusega **ei ole rikutud ka süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse põhimõtet, mida on tunnustatud põhiõiguste harta artiklis 49 ja Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 7**. Nimelt, selles kohtuotsuses Rumeenia kohtutele kehtestatud keeld kohaldada Rumeenia konstitutsioonikohtu 2022. aasta kohtuotsust on kooskõlas Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikaga ja seega ootuspärane. Pealegi rõhutas Euroopa Kohus, et kohtuotsuses Lin on ta ise leidnud, et nimetatud 2022. aasta kohtuotsus tekitas süsteemse karistamata jäämise ohu liidu finantshuve kahjustavate suurte pettuste eest. Nii ei ole selles küsimuses võimalik tuvastada vähimatki selgusetust, sest Rumeenia kohtud on lähtuvalt kohtuotsusest Lin kohustatud niisugust ohtu eeldama.

Viiendana täpsustas Euroopa Kohus, et arvestades **kohtuotsuse seadusjõu põhimõtte tähtsust liidu õiguses**, ei ole liidu õiguses nõutav, et kahtluse alla tuleks seada jõustunud kohtuotsused, milles on Rumeenia konstitutsioonikohtu 2022. aasta kohtuotsust kohaldades tuvastatud, et liidu finantshuve kahjustavate suurte pettuste puhul on kriminaalvastutusele võtmine aegunud. Seda arvestades ei saa kohtuotsust, mille peale on esitatud kassatsioonikaebus, põhimõtteliselt käsitada seadusjõu omandanud kohtuotsusena.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst ja kokkuvõte, juhul kui see koostatakse](#), on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Lisateavet annab: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „Europe by Satellite“i kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!



¹ Kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

² Euroopa Kohtu 24. juuli 2023. aasta kohtuotsus Lin, [C-107/23 PPU](#), (vt ka pressiteade nr [129/23](#)).

³ Euroopa inimõiguste konventsiooni artikkel 7, mille pealkiri on „Karistamine seaduse alusel“, põhineb süütegude ja karistuste seaduses sätestatuse ning karistusseaduse tagasiulatuva jõu puudumise põhimõttel. Selles on sätestatud, et kedagi ei või tunnistada süüdi teos või tegevusetuses, mis selle toimepanemise ajal kehtinud riigisisese või rahvusvahelise õiguse järgi ei olnud kuritegu. Samuti ei või kohaldada raskemat karistust kui kuriteo toimepanemise ajal ettenähtu. Nimetatud säte kaitseb isikuid meelevaldse kohtu alla andmise eest ja on õigusriigi põhimõtte oluline osa.

⁴ Selle põhiseadusliku põhimõtte kohaselt on Rumeenia kohtutel eelkõige keelatud kohaldada üksteisele järgnevaid kriminaalõigusnorme osaliselt ja kombineerida nende sätteid, sealhulgas neid, milles käsitletakse kriminaalvastutusele võtmise aegumistähtaaja arvutamise viisi. *Lex mitior*’i põhimõte, nagu seda tõlgendab Rumeenia konstitutsioonikohus, tähendab õigussüsteemide üksteisele järgnemise korral niisuguse seaduse valimist ja kohaldamist, mis tervikuna tagab süüdistatavale soodsama olukorra, ilma et oleks lubatud kombineerida üksteisele järgnevate seaduste soodsaid sätteid ja luua kohtupraktika teel hübriidrežiimi (*lex tertia*).

⁵ Mehhanism, mille kaudu aja möödumisel kaob võimalus pöörduda kohtusse. Teisisõnu, kui ametivõimud ei ole teatava aja jooksul kriminaalmenetlust alustanud, kaotavad nad lõplikult õiguse seda teha.

⁶ 2009. aasta karistusseadustiku artikli 155 lõige 1 oli põhiseadusega vastuolus, kuna selles sättes oli eiratud karistusseaduse täpsuse ja ootuspärasuse põhiseaduslikku põhimõtet, võimaldades menetlustoimingutega kriminaalvastutusele võtmise aegumistähtaaja katkemist, isegi kui neist toimingutest ei olnud kahtlustatavale ega süüdistatavale teatatud.

⁷ St menetlustoimingud või kohtuotsused, mis katkestavad kriminaalvastutusele võtmise aegumise.

⁸ Rumeenia konstitutsioonikohtu otsus nr 67/2022.

⁹ Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsioon, alla kirjutatud Brüsselis 26. juulil 1995.